

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4To/114/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1518010417
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Kováč
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1518010417.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Karola Kováča a sudcov JUDr. Petra Šamka a JUDr. Vladimíra Buchvalda, v trestnej veci obvineného S. S., pre pokračovací prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V z 21.01.2019 sp. zn. 3T/44/2018, na neverejnom zasadnutí konanom 24. októbra 2019 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. z r u š u j e s a napadnuté uznesenie a okresnému súdu s a u k l a d á, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Bratislava V z 21.01.2019 sp. zn. 3T/44/2018 podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v spojení s § 215 ods. 1 písm. d/ Tr. por., za použitia § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por. trestné stíhanie obvineného S. S., nar. XX.XX.XXXX C. D., trvale bytom D., T. XX, pre pokračovací prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na skutkovom základe, že

v bode 1/

dňa 15.09.2017 v čase okolo 20:00 hod. na parkovisku pred predajňou LIDL na K. B. C. D. prevzal po predchádzajúcej verbálnej dohode od poškodenej A. N. finančnú hotovosť vo výške 200,- € a od poškodeného F. S. finančnú hotovosť vo výške 250,- €, ktoré mali slúžiť na zaplatenie prvého nájomného po sprostredkovaní prenájmu bližšie nešpecifikovaného bytu na R.. H. C. D., pričom k sprostredkovaniu prenájmu bytu napokon nedošlo a obvinený si v rozpore s predchádzajúcou dohodou odovzdané peňažné prostriedky ponechal pre svoju osobnú potrebu a poškodeným ich nevrátil, čím spôsobil poškodenej A. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. - N. škodu vo výške 200,- € a poškodenému F. S., R.. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., Q.. J.T. XX škodu vo výške 250,- €,

v bode 2/

dňa 29.09.2017 v čase okolo 20:00 hod. na parkovisku pred predajňou LIDL na K. B.. C. D. prevzal po predchádzajúcej verbálnej dohode od poškodenej A. N. finančnú hotovosť vo výške 75,- € a od poškodeného F. S. finančnú hotovosť vo výške 75,- €, ktoré mali slúžiť na zaplatenie prvého nájomného po sprostredkovaní prenájmu bližšie nešpecifikovaného bytu v obci S., pričom k sprostredkovaniu prenájmu bytu napokon nedošlo a obvinený si v rozpore s predchádzajúcou dohodou odovzdané peňažné prostriedky ponechal pre svoju osobnú potrebu a poškodeným ich nevrátil, čím spôsobil poškodenej A. N., R.. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. - N., škodu vo výške 75,- € a poškodenému F. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., Q.. J. XX, škodu vo výške 75,- € zastavil, pretože poškodení F. S. a A. N.T. výslovne vzali späť súhlas s trestným stíhaním obvineného.

Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil tým, že počas celého prípravného konania bolo s poškodenými zaobchádzané ako s osobami majúcimi oprávnenie udeliť súhlas s trestným stíhaním v zmysle § 211 Tr. por. Uvedenému nasvedčujú jednak výsluchy poškodených a obvineného, ktorí zhodne uviedli, že poškodený F. S. a obvinený sú bratrance z druhého kolena, ako aj zo správy Ministerstva vnútra

SR, odboru registrov matrik a hlásenia pobytu, z ktorého vyplynulo, že majú tieto osoby spoločného prastarého rodiča. Ak bolo poškodeným priznané právo v zmysle § 211 Tr. por., t. j. udeliť súhlas s trestným stíhaním obvineného, majú nepochybne aj akcesorické právo vziať tento súhlas späť. Uvedené právo vziať späť súhlas s trestným stíhaním obvineného má nepochybne aj poškodená A. N., ktorá je priateľkou poškodeného F. S.. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na judikát R11/1995, ako aj na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 25.02.2015 sp. zn. 2To/3/2014, v ktorom bolo právoplatne zastavené trestné stíhanie s poukazom na § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por., nakoľko v predmetnej veci chýbal súhlas poškodených - dcéry a zaťa obžalovanej.

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote v zmysle § 187 ods. 1 Tr. por. s poukazom na ustanovenie § 244 ods. 3 Tr. por. podal sťažnosť prokurátor. V dôvodoch sťažnosti uviedol, že sa nestotožňuje s právnym názorom súdu prvého stupňa, pretože v danom prípade nebol súhlas poškodených na trestné stíhanie obvineného potrebný. Samotná skutočnosť, že v priebehu prípravného konania bol poškodenými udelený súhlas s trestným stíhaním obvineného podľa § 211 Tr. por., automaticky neznamená, že jeho udelenie bolo na ďalšie vedenie trestného stíhania nevyhnutné. Až vykonanými výsluchmi poškodených boli ozrejmene vzájomné vzťahy medzi ich osobami a obvineným, z ktorých napokon vyplynul záver, že súhlas poškodených s trestným stíhaním obvineného nebol potrebný. Z uvedeného dôvodu bolo následné výslovné späťvzatie tohto súhlasu pre ďalšie posúdenie veci bezpredmetné. Jeho dôsledkom tak nebol vznik neprípustnosti trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por., ktorá by bola dôvodom na postup podľa § 215 ods. 1 písm. d/ Tr. por. Skutočnosť, že obvinený je s poškodeným v inom rodinnom (za taký možno považovať vzťah obvineného a poškodeného F. S., nakoľko majú spoločného prastarého rodiča) alebo rodinnému obdobnému vzťahu (ako v prípade poškodenej A. N., ktorá je priateľkou, resp. družkou poškodeného F. S.) je nutné posudzovať z toho hľadiska, či by tento vzťah bol takej kvality, že by viedol k oprávnenému pociťovaniu ujmy poškodeného ako ujmy vlastnej. Prokurátor vyslovil názor, že samotný rodinný pomer alebo pomer rodinnému obdobný nepostačuje na vyslovenie záveru, že v danom prípade je poškodený osobou oprávnenou voči obvinenému vypovedať a teda disponovať trestným stíhaním z titulu udelenia súhlasu poškodeného. Oprávnenie podľa § 211 Tr. por. pritom možno uplatniť iba vtedy, ak takýto pomer medzi obvineným a poškodeným existuje v čase výsluchu poškodeného alebo svedka, resp. začatia trestného stíhania obvineného, prípadne vznikne v jeho priebehu (R 12/1995). V posudzovanom prípade poškodený F. S. na ozrejmene jeho pomeru k obvinenému pri výsluchu dňa 25.05.2018 uviedol, že obvineného vníma ako rodinu, pretože s ním vyrastal vonku, pred skutkom spolu chodievali von, avšak po tom, ako sa stal posudzovaný skutok, spolu von prestali chodiť, momentálne sa nekontaktujú. Z výpovede poškodeného teda žiadnym spôsobom nevyplýva, že by objektívne existovali okolnosti v zmysle vyššie uvedeného odôvodňujúce predpoklad, že by poškodený oprávnene pociťoval ujmu obvineného ako ujmu vlastnú, nakoľko len bežné stretávanie sa s nejakou osobou bez ďalšieho, takú skutočnosť zakladať nemôže. Prokurátor navyše poukázal na to, že v čase začatia trestného stíhania poškodený už nebol s obvineným v žiadnom kontakte. Poškodená A. N. vo svojej výpovedi z 25.05.2018 vo vzťahu k obvinenému uviedla, že sa s ním pozná asi jeden a pol roka, pred skutkom s ním bola „úplne v pohode kamarátka“, potom sa to zhoršilo, momentálne sa nestretávajú, ani si nevolajú. Vyjadrila sa, že by jej bolo ľúto, ak by obvinený išiel do basy, pretože by to vnímala tak, ako by sa to stalo jej partnerovi. Prokurátor k vyjadreniu poškodenej uviedol, že rovnako neuviedla žiadne také okolnosti, ktoré by jej vzťah s obvineným kvalitatívne posunuli na takú úroveň, ktorá by nasvedčovala skutočne objektívnej možnosti vnímania jeho osoby ako osoby blízkej v zmysle pociťovania jeho ujmy ako ujmy vlastnej. Je vylúčené dávať na roveň vzťah charakterizovaný ako „úplne v pohode kamarátstvo“ so vzťahom, ktorý by sa svojim významom a charakterom približoval najbližším rodinným väzbám definovaným v § 130 ods. 1 Tr. por. Pokiaľ prvostupňový súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne, v danej trestnej veci išlo jednak o vzťah medzi obvinenou, ktorá bola matkou poškodenej, čiže sa jednalo o inú kategóriu svedkov, resp. poškodených oprávnených odoprieť vypovedať a teda i udeliť súhlas s trestným stíhaním a pokiaľ ide o osobu zaťa obvinenej ako poškodeného, z predmetného uznesenia žiadnym spôsobom nevyplýva vysporiadanie sa s otázkou kvality ich vzťahu, ktorá však pochopiteľne môže jednoznačne vyplývať zo spisového materiálu. Z uvedeného dôvodu by tak bolo vágne konštatovanie, že sa predmetné uznesenie týka obdobných skutkových okolností, ako v posudzovanom prípade. S poukazom na vyššie uvedené, prokurátor navrhol, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Sťažnosť prokurátora bola zaslaná na vyjadrenie obvinenému S. S. a poškodeným F. S. a A. N., ktorí však nevyužili svoje právo k danej sťažnosti sa vyjadriť.

Krajský súd v Bratislave na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému mohol sťažovateľ podať sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia, pričom dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Záveru súdu prvého stupňa o neprípustnosti trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. d/ Tr. por. za použitia § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por. vo vzťahu k obvinenému S.i S., pre pokračovací prečin sprenevery boli chybné a preto neboli v posudzovanej veci splnené zákonné predpoklady pre aplikáciu ustanovenia § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Zastaviť trestné stíhanie postupom podľa § 241 ods. 1 písm. c/ Tr. por. v spojení s § 215 ods. 1 Tr. por. za použitia § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por. môže súd len vtedy, ak je celkom jasné a nesporné, že sa rieši konflikt záujmu štátu na trestnom stíhaní a záujmu poškodeného, ktorý má blízky vzťah k páchatelovi (obvinenému) v prospech poškodeného, ktorý môže byť v dôsledku potrestania páchatel'a nepriamo tiež postihnutý. Pomer poškodeného a obvineného musí existovať v čase, keď sa trestné stíhanie má viesť alebo vedie, a nie v čase, keď bol spáchaný trestný čin.

Z výsluchov poškodených - svedkov F. S. a A. N. vykonaných a zadokumentovaných v prípravnom konaní (na ktoré poukázal aj prokurátor v podanej sťažnosti) vyplynulo, že právny záver okresného súdu o neprípustnosti trestného stíhania obvineného S. S. zakotveného v ustanovení § 9 ods. 1 písm. f/ Tr. por. bol nesprávny. Aj krajský súd sa stotožnil s argumentáciou prokurátora, že samotná skutočnosť, že v priebehu prípravného konania bol oboma poškodenými udelený súhlas s trestným stíhaním obvineného S. S. podľa § 211 Tr. por., sama osebe neznamená, že jeho udelenie bolo na ďalšie vedenie trestného stíhania nevyhnutné. Až vykonanými výsluchmi poškodených - svedkov F. S. a A. N. boli objasnené vzájomné vzťahy medzi týmito osobami a obvineným, z ktorých napokon vyplynul záver, že súhlas poškodených s trestným stíhaním obvineného nebol potrebný. Z uvedeného dôvodu bolo následné výslovné späťvzatie tohto súhlasu pre ďalšie posúdenie veci bezpredmetné. V posudzovanom prípade podstatnou skutočnosťou bola tá, že obaja poškodení v čase začatia trestného stíhania už neboli s obvineným v žiadnom úzkom kontakte, práve naopak, vôbec sa nestretávali. Ani v súčasnej dobe sa poškodení s obvineným nestretávajú, t. j. nie sú v žiadnom vzájomnom kontakte. Aj podľa doposiaľ ustálenej súdnej praxe, oprávnenie podľa § 211 Tr. por. možno uplatniť iba vtedy, ak takýto pomer medzi obvineným a poškodeným existuje v čase výsluchu poškodeného alebo svedka, resp. začatia trestného stíhania obvineného, prípadne vznikne v jeho priebehu (R 12/1995). Napokon z výsluchu poškodeného F. S. nebolo zjavné, že by objektívne existovali také okolnosti, ktoré by odôvodňovali predpoklad, že by tento poškodený oprávnene pociťoval ujmu obvineného ako ujmu vlastnú, nakoľko predchádzajúce iba bežné stretávanie sa vonku, mimo rodinného prostredia, ku ktorému dochádzalo medzi ním a obvineným (išlo o tzv. druhostupňového bratranca), takú skutočnosť zakladať nemôže. Obdobne sa to vzťahuje aj na poškodenú A. N., dokonca v oveľa menšej miere ako u poškodeného F. S..

Na posúdenie oprávnenia podľa § 211 Tr. por. nepostačuje výlučne vyhlásenie poškodeného, že by ujmu obvineného pociťoval ako ujmu vlastnú, ale uvedené vyhlásenie musí mať i určitý objektívny základ vyplývajúci práve z kvality vzájomného vzťahu medzi obvineným a poškodeným. Uvedenú kvalitatívnu stránku rodinného či obdobného pomeru medzi obvineným a poškodeným je nutné posudzovať napríklad z toho pohľadu, či uvedené subjekty majú medzi sebou dlhodobé väzby spočívajúce v dlhodobom vzájomnom navštevovaní sa, poskytovaní si pomoci, spoločných záväzkoch či spoločne realizovaných záujmoch, spoločnom bývaní, vo vzájomnej dôvere, ktoré môžu viesť k záveru o citovej angažovanosti poškodeného k obvinenému do takej miery, že by jeho ujmu oprávnene mohol pociťovať ako ujmu vlastnú.

Krajský súd v Bratislave na základe vyššie uvedených zistení a vyslovených právnych záverov postupom v zmysle § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Po zrušení napadnutého uznesenia preto bude súd I. stupňa povinný konať postupom odvíjajúcim sa od ustanovenia § 241 ods. 1 Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.